

Sygn. akt II UK 380/14

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z wniosku J. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O.
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 20 maja 2015 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z dnia 23 stycznia 2014 r., sygn. akt III AUa 1769/13,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 stycznia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. odmówił J. K. przyznania prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Wnioskodawca odwołał się od powyższej decyzji organu rentowego. Wyrokiem z dnia 19 czerwca 2013 r. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach począwszy od dnia 1 stycznia 2013 r.

Wyrok Sądu Okręgowego organ rentowy zaskarżył apelacją. Wyrokiem z dnia 23 stycznia 2014 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w ten sposób, że oddalił odwołanie.

Wyrok Sądu Apelacyjnego wnioskodawca zaskarżył skargą kasacyjną. Skargę oparto na podstawie dotyczącej naruszenia przepisów prawa materialnego

(art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.). W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) wskazano na potrzebę „wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, tj.: § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zw. z działem II wykazu „A” stanowiącego załącznik do tego rozporządzenia w zakresie dotyczącym sformułowania „prace przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych”, w tym określenia, czy prace te mogą być świadczone również w innych sektorach gospodarki aniżeli energetyka, w szczególności w budownictwie”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wnioskodawcy nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga od

skarżącego wykazania, że określony przepis prawa, pomimo że budzi poważne wątpliwości – ze wskazaniem w formie odpowiedniego juretycznego wywodu – na czym te poważne wątpliwości polegają, nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151 i z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane). Punktem odniesienia do przedstawiania wątpliwości interpretacyjnych w rozumieniu przepisu art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. dotyczących wskazanego przepisu prawa powinny być ustalenia faktyczne stanowiące podstawę faktyczną zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji. Nie można przedstawiać kwestii oderwanych od podstaw zaskarżonego wyroku (por. art. 398¹³ § 2 k.p.c.). W myśl utrwalonego orzecznictwa, nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa, ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Ponadto rozstrzygnięcie wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia, ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP-wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

Zagadnieniem charakteru prac określonych w dziale II wykazu A załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w kontekście prawa do emerytury w obniżonym wieku w związku z pracą wykonywaną w szczególnych warunkach zajmował się już Sąd Najwyższy, który w wyroku z dnia z dnia 16 czerwca 2009 r., I UK 24/09, LEX nr 51806) wyraził stanowisko, zgodnie z którym nie jest uzasadnione zaliczanie do prac szkodliwych w „energetyce”, w rozumieniu rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), wszystkich prac związanych z montowaniem oraz eksploatacją wszelkich instalacji i urządzeń elektrycznych. W uzasadnieniu powołanego wyroku I UK 24/09 Sąd Najwyższy stwierdził między

innymi, że uprawnione jest stwierdzenie, że energetyka to gałąź przemysłu zajmująca się wytwarzaniem (przetwarzaniem) energii elektrycznej oraz ciepłej i dostarczaniem jej odbiorcom. Nie jest zatem uzasadnione zaliczanie do prac szkodliwych w „energetyce” wszystkich prac związanych z montowaniem oraz eksploatacją wszelkich instalacji i urządzeń elektrycznych. Wówczas wykonywanie tak szeroko rozumianego rodzaju prac czyniłoby bezprzedmiotowymi granice pojęcia „energetyka” z działu II i przenosiłoby wcześniejsze uprawnienia emerytalne na różnorakie roboty elektryczne nienależące do „energetyki”. Wszak w samej „energetyce” nie chodzi o wszelkie roboty elektryczne, lecz tylko wskazane w dziale II (literalnie) prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych.

Z kolei w wyroku z dnia 19 marca 2012 r., II UK 166/11, LEX nr 1171002, Sąd Najwyższy wyraził stanowisko, że „1. Wykonywanie pracy na stanowisku określonym w zarządzeniu resortowym, której nie wymieniono w wykazach A i B, stanowiących załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43), nie uprawnia do uzyskania emerytury na podstawie art. 32 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 2 u.e.r.f.u.s. 2. Przyporządkowanie danego rodzaju pracy do określonej branży ma istotne znaczenie dla jej kwalifikacji jako pracy w szczególnych warunkach. Usystematyzowanie prac o znacznej szkodliwości i uciążliwości do oddzielnych działów oraz poszczególnych stanowisk w ramach gałęzi gospodarki nie jest przypadkowe, gdyż należy przyjąć, że konkretne stanowisko narażone jest na ekspozycję na czynniki szkodliwe w stopniu mniejszym lub większym w zależności od tego, w którym dziale przemysłu jest umiejscowione. Konieczny jest bezpośredni związek wykonywanej pracy z procesem technologicznym właściwym dla danego działu gospodarki”. Zaskarżony rozpatrywaną skargą kasacyjną wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu nie pozostaje w sprzeczności z przedstawionymi konstatacjami.

Ponadto uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie uwzględnia w swojej ocenie zasadniczych ustaleń stanowiących podstawę zaskarżonego rozpatrywaną skargą kasacyjną wyroku – ustaleń wiążących Sąd

Najwyższy stosownie do treści przepisu art. 398¹³ § 2 k.p.c. Z ustaleń tych wynika, że w spornych okresach pracy wnioskodawcy – od 16 stycznia 1975 r. do 30 listopada 1992 r. w Przedsiębiorstwie Budownictwa Rolniczego w G. oraz od 1 grudnia 1992 r. do 31 grudnia 1998 r. w G. Przedsiębiorstwie Budowlanym B. w G. – wnioskodawca pracował na stanowiskach elektromontera, elektryka, elektromontera instalacji i urządzeń, elektromechanika naprawy sprzętu budowlanego oraz maszyn i urządzeń dźwigowych i suwnic. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu przyjął, że z szerokiego zakresu prac wykonywanych przez wnioskodawcę w spornych okresach czasu, które w większości miały na celu utrzymanie w ruchu i sprawności urządzeń elektrycznych wynika, że nawet gdyby uznać część z wykonywanych przez wnioskodawcę prac (montaż i demontaż tablic rozdzielczych, wykonywanie linii energetycznych, przebudowa stacji transformatorowych) za prace wykonywane w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów rozporządzenia z 1983 r., to wnioskodawca nie wykonywał tych prac stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na jego stanowisku pracy, ponieważ zajmował się również naprawą i konserwacją sprzętu budowlanego oraz innych urządzeń zasilanych energią elektryczną, np. w betoniarni i stolarni.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.